

O‘ZBEKISTON VA JAHON HAMJAMIYATI**УЗБЕКИСТАН И МИРОВОЕ СООБЩЕСТВО****UZBEKISTAN AND THE WORLD COMMUNITY**

Asqaraliyev G‘iyosiddin Shamsiddin o‘g‘li

Toshkent Davlat Tibbiyot universiteti, 2-kurs talabasi

Annotatsiya

Ushbu maqolada O‘zbekiston Respublikasining mustaqillikdan so‘ng xalqaro maydondagi o‘rni, jahon hamjamiyati bilan siyosiy, iqtisodiy, madaniy hamkorlik munosabatlari va so‘nggi yillarda amalga oshirilgan tashqi siyosiy islohotlar tahlil qilinadi. Shuningdek, O‘zbekistonning global integratsiya jarayonlariga qo‘shilishi hamda mintaqaviy xavfsizlik, iqtisodiy rivojlanish va xalqaro nufuzni oshirishdagi strategik yo‘nalishlar yoritiladi.

Аннотация

В статье анализируются роль Республики Узбекистан на международной арене после обретения независимости, её политические, экономические и культурные связи с мировым сообществом, проводимые в последние годы внешнеполитические реформы, а также интеграция Узбекистана в мировые интеграционные процессы, стратегические направления в сфере региональной безопасности, экономического развития и повышения международного авторитета.

Annotation

This article analyzes the role of the Republic of Uzbekistan in the international arena after independence, its political, economic, and cultural relations with the world community, and foreign policy reforms implemented in recent years. It also covers Uzbekistan's integration into global integration processes, as well as strategic directions in regional security, economic development, and increasing international prestige.

Kalit so‘zlar: iqtisodiy hamkorlik, energetika, qishloq xo‘jaligi, to‘qimachilik, avtomobilsozlik, siyosat, tamoyil, hamkorlik.

Ключевые слова: экономическое сотрудничество, энергетика, сельское хозяйство, текстиль, автомобильная промышленность, политика, принципы, сотрудничество.

Keywords: economic cooperation, energy, agriculture, textiles, automotive industry, politics, principles, cooperation.

Globallashuv sharoitida davlatlarning xalqaro hamjamiyat bilan faol hamkorlik qilishi milliy taraqqiyotning muhim omillaridan biridir. O‘zbekiston Respublikasi ham mustaqillikka erishgach, jahon siyosiy-iqtisodiy makonida o‘zining munosib o‘rnini egallash, xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlikni kengaytirish va tashqi siyosatni izchil rivojlantirishga alohida e’tibor qaratdi. So‘nggi yillarda mamlakatning ochiq va pragmatik tashqi siyosat strategiyasi O‘zbekistonning global maydondagi nufuzini sezilarli darajada oshirdi. O‘zbekistonning tashqi siyosati quyidagi asosiy tamoyillarga tayanadi:

1. Siyosiy mustaqillik va suverenitetni ta’minlash
2. Mintaqada tinchlik va barqarorlikni qo‘llab-quvvatlash
3. O‘zaro manfaatli iqtisodiy hamkorlikni rivojlantirish
4. Xalqaro tashkilotlar bilan yaqin aloqalarni yo‘lga qo‘yish
5. Tinchlikparvarlik va bag‘rikenglik tamoyillariga sodiqlik

Mamlakatning tashqi siyosati “O‘zbekiston – ochiq, ishonchli va mas’uliyatli hamkor” tamoyili asosida shakllanib bormoqda. Bugungi kunda O‘zbekiston jahonning ko‘plab yirik xalqaro institutlari bilan faol hamkorlik qilmoqda:

Birlashgan Millatlar Tashkiloti (BMT) – O‘zbekiston BMTning 100 dan ortiq konvensiyalariga qo‘shilgan, Markaziy Osiyo bo‘yicha turli global tashabbuslarni ilgari surmoqda (masalan, Aralbo‘yi mintaqasini ekologik jihatdan tiklash). Yevropada Xavfsizlik va Hamkorlik Tashkiloti (YeXHT) – saylov tizimini takomillashtirish, xavfsizlik muammolarini hal etish bo‘yicha hamkorlik olib borilmoqda. Islom Hamkorlik Tashkiloti, Yevropa Ittifoqi, Jahon banki va boshqa ko‘plab tashkilotlar bilan ham aloqalar kengaymoqda.

So‘nggi yillarda O‘zbekiston iqtisodiy liberallashtirish siyosati va investitsion muhitni yaxshilash orqali jahon iqtisodiyotiga faol integratsiyalashmoqda. Asosiy yo‘nalishlar - xorijiy investitsiyalarni jalb qilish: energetika, qishloq xo‘jaligi, to‘qimachilik, avtomobilsozlik, IT sohasidan iborat. Transport va logistika: O‘zbekiston mintaqaning markazida joylashgan bo‘lib, “Transafg‘on koridori”, “Transport 5+1” kabi yirik loyihalarda ishtirok etmoqda.

Eksport salohiyatini oshirish: meva-sabzavot, kimyo sanoati, to‘qimachilik mahsulotlari eksporti kengaymoqda. Jahon savdo tashkilotiga (JST) a‘zo bo‘lish jarayoni faol davom etmoqda. O‘zbekistonning boy madaniy merosi jahon hamjamiyatida katta qiziqish uyg‘otmoqda. Samarqand, Buxoro, Xiva kabi shaharlar YUNESKOning Jahon merosi ro‘yxatiga kiritilgan. Madaniy diplomatiya quyidagi yo‘nalishlarda rivojlanmoqda:

- xalqaro festivallar (Sharq taronalari, Bakhshi san’ati festivali),
- ilmiy-ekspeditsion loyihalar,
- ta’lim sohasidagi almashinuv dasturlari,
- O‘zbekistonning xorijdagi madaniyat markazlari faoliyati.

O‘zbekiston mintaqadagi barqarorlikni mustahkamlashga katta hissa qo‘shmoqda. Afg‘oniston bo‘yicha tinchlik jarayonlarida ishtirok etmoqda. Markaziy Osiyo davlatlari o‘rtasida yaxshi qo‘shnichilik siyosati, chegara masalalarining tinch yo‘l bilan hal etilishi,

xalqaro terrorizm va ekstremizmga qarshi kurash dasturlari kabi yo‘nalishlar xalqaro hamjamiyat tomonidan ijobiy baholanmoqda.

O‘zbekistonning jahon hamjamiyati bilan hamkorligi bosqichma-bosqich kuchayib, mamlakatning xalqaro maydondagi mavqei yuksalib bormoqda. Ochiq tashqi siyosat, iqtisodiy integratsiya, madaniy aloqalarning kengayishi hamda mintaqaviy xavfsizlikka qo‘shilayotgan hissa O‘zbekistonni Markaziy Osiyodagi yetakchi davlatlardan biriga aylantirmoqda. Kelgusida ham mamlakatning global jarayonlardagi ishtiroki ortib, xalqaro hamjamiyatdagi o‘rni yanada mustahkamlanishi kutilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati

1. O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. – Toshkent: O‘zbekiston, 2023.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmonlari va Qarorlari. – www.lex.uz
3. Mirziyoyev Sh.M. “Yangi O‘zbekiston strategiyasi”. – Toshkent: O‘zbekiston milliy ensiklopediyasi, 2021.
4. Mirziyoyev Sh.M. Oliy Majlisga Murojaatnomalar. – Toshkent, 2017–2024.
5. BMT Bosh Assambleyasi rezolyutsiyalari – <https://www.un.org>
6. YUNESKO rasmiy hujjatlari va hisobotlari. – <https://unesco.org>
7. Abdullayev A. O‘zbekistonning tashqi siyosati va diplomatiyasi. – Toshkent: Akademiya, 2020.
8. Jo‘rayev R. Markaziy Osiyo geosiyosati: nazariya va amaliyot. – Toshkent: Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti nashriyoti, 2019.
9. Qosimov B. Jahon hamjamiyati va O‘zbekistonning integratsiya jarayonlari. – Toshkent: Universitet, 2022.
10. Pannell C., Rowland R. Central Asia: World Regional Geography. – New York: Routledge, 2019.
11. Allison R. Russia, China and the International Relations of Central Asia. – London: Royal Institute of International Affairs, 2013.